

INFORME NÚM. 02/2008 SOBRE EL PROJECTE DE DECRET XXXX/2008 DE XX DE XXXX PEL QUAL S'ESTABLEIX EL CURRÍCULUM DE L'EDUCACIÓ PRIMÀRIA A LES ILLES BALEARS.

El Consell Escolar de les Illes Balears, reunit en sessió plenària, en caràcter ordinari, el 29 de febrer de 2008, aprovà, per majoria absoluta dels consellers i conselleres presents en el moment de la votació, aquest informe 02/2008. El resultat de la votació va ser de 29 vots a favor, 6 vots en contra i 4 en blanc, la qual cosa faig constar als efectes del que estableix l'article 6 de la Llei de consells escolars de les Illes Balears.

1. FETS

La Conselleria d'Educació i Cultura va presentar al Consell Escolar de les Illes Balears, el projecte de Decret XXXX/2008 de XX de XXXX, pel qual s'estableix el currículum de l'educació primària a les Illes Balears, en compliment de l'article 6 del decret legislatiu 112/2001, de 7 de setembre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de Consell escolars de les Illes Balears, i va sol·licitar-ne l'informe preceptiu per tràmit ordinari en data 14/12/2007.

En la mateixa data, la secretaria del CEIB va remetre el projecte de decret als consellers i a les conselleres per al seu coneixement i estudi i en sol·licitud d'aportacions fins dia 08/01/2008 d'acord amb l'article 38.2 del Reglament del CEIB.

A la reunió de la Comissió Permanent de 21/12/2008 es va acordar que la comissió específica que ha d'estudiar el projecte de decret fos la d'Ordenació i Innovació del Sistema Educatiu, nomenà ponent a la consellera Sra. Rafaela Sánchez Benítez i, fixà la data de la primera reunió de la Comissió Específica d'Ordenació i Innovació del sistema educatiu, pel dia 14/01/2008.

Dins el període establerts varen presentar aportacions i esmenes al projecte de Decret: COAPA-Balears, STEI-i i Universitat de les Illes Balears.

El 14 de gener de 2008, va tenir lloc la primera reunió de la Comissió Específica d'Ordenació i Innovació del Sistema Educatiu, en la qual varen ser esmentades i debatudes totes les aportacions realitzades al projecte de Decret.

A la segona reunió de la Comissió celebrada el dia 25 de gener de 2008, varen ser analitzades i debatudes les consideracions i propostes i s'acordà elevar l'esborrany d'informe a la Comissió Permanent.

A la Comissió Permanent celebrada el dia 5 de febrer de 2008, la ponent va exposar el contingut de l'informe en base a les aportacions consensuades o

aprovades per majoria a les reunions de la Comissió Específica d'Ordenació i Innovació del Sistema Educatiu, Després del debat pertinent, integrades les modificacions a l'esborrany i aprovades per majoria, es decidí elevar l'esborrany d'informe al Ple del Consell Escolar.

En data 8 de febrer la secretaria del CEIB va remetre l'informe als consellers i a les conselleres per al seu coneixement i estudi i s'obrí un termini de presentació d'esmenes que finalitzà el 18 de febrer, d'acord amb els articles 38.5 i 43 del Reglament del CEIB.

Dins d'aquest termini va presentar dues esmenes a l'informe la consellera, representant de la Conselleria d'Educació i Cultura, Sra. Carmen Moreno.

A la reunió ordinària del Ple, celebrada el 29 de febrer de 2008, la ponent va exposar el contingut de l'informe, es van debatre les esmenes presentades i cap va ser acceptada.

Finalment s'aprovà, per majoria absoluta, l'informe i es considera com a definitiu el següent text:

INFORME

2. ANTECEDENTS

La Llei Orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació, fixa l'ordenació general dels ensenyaments de l'educació primària i a l'article 6.2 s'estableix la responsabilitat exclusiva de l'Estat de fixar els ensenyaments comuns. Correspon a la comunitat autònoma de les Illes Balears dictar, en l'àmbit de les seves competències, les disposicions que se'n deriven del Reial Decret 1876/1977, de 12 de desembre, sobre el traspàs de funcions i serveis de l'administració de l'Estat a les Illes Balears en matèria d'ensenyament no universitari. També la Llei Orgànica 1/2007, de 28 de febrer, de reforma de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears, a l'article 36.2, estableix que correspon a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears la competència de desenvolupament legislatiu i d'execució de l'ensenyament en tota la seva extensió, nivells modalitats i especialitats

El Reial Decret 806/2006, de 30 de juny, pel qual s'estableix el calendari d'aplicació de la nova ordenació del sistema educatiu, disposa per al curs acadèmic 2007/08 la implantació del primer i el segon curs de l'educació primària, per al curs 2008/09 el tercer i el quart curs i per al curs 2009/10 el cinquè i sisè curs i es deixaran d'impartir, progressivament, els ensenyaments regulats per la Llei Orgànica 1/1990, de 3 d'octubre d'ordenació general dels sistema educatiu.

En el Reial Decret 1513/2006, de 7 de desembre, pel qual s'estableixen els ensenyaments mínims de l'educació primària queden definits aquests ensenyaments mínims i correspon que el Govern de les Illes Balears dicti les disposicions necessàries per establir el currículum de l'educació primària.

La Conselleria d'Educació i Cultura va remetre un primer projecte de Decret de currículum d'educació primària, data d'entrada el 19/03/2007, amb petició d'informe per via d'urgència. En la mateixa data, la secretaria del CEIB va remetre el projecte de decret als consellers i conselleres per al seu coneixement i estudi i en sol·licitud d'aportacions dins el termini de 30/05/2007.

Elaborat l'esborrany de l'informe per la Comissió Específica d'Ordenació i Innovació del Sistema Educatiu, va ser aprovat per la Comissió Permanent i posteriorment pel Ple del CEIB en data 24/05/2007.

En aquell moment, tot i haver fet les tramitacions oportunes, i per raons de planificació relacionades conjunturalment amb processos aliens al sistema educatiu, la Conselleria d'Educació i Cultura no va considerar adient publicar, en el temps previst, el Decret de currículum de l'educació primària.

Posteriorment la Conselleria d'Educació i Cultura ha elaborat un nou projecte de Decret, aquest segon projecte de Decret XXXX/2008 de XX de XXXX, pel qual s'estableix el currículum de l'educació primària a les Illes Balears, va ser presentat al CEIB, en compliment de l'article 6 del decret legislatiu 112/2001, de 7 de setembre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de consells escolars de les Illes Balears, i va sol·licitar-ne l'informe preceptiu per tràmit ordinari en data 14/12/2007.

3. INTRODUCCIÓ I CONTINGUT DEL PROJECTE DE DECRET

El decret constitueix el desplegament per a l'educació primària del que disposa el Títol I, capítol II de la LOE.

El projecte de Decret pel qual s'estableix el currículum de l'educació primària a les Illes Balears consta d'un preàmbul, deu articles, una disposició addicional, una disposició transitòria única, una disposició derogatòria única, una disposició final primera, una disposició final segona, i dos annexos.

El preàmbul conté les bases legals en les quals es fonamenta el decret i una exposició de motius. Les bases legals fan referència a la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació; el Reial decret 806/2006, de 30 de juny pel qual s'estableix el calendari d'aplicació de la nova ordenació del sistema educatiu; la Llei orgànica 1/2007, de 27 de febrer, de reforma de l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears; el Reial decret 1876/1997, de 12 de desembre, sobre el traspàs de funcions i serveis de l'Administració de l'Estat a les Illes Balears en matèria d'ensenyament no universitari; el Reial decret 1513/2006, de 7 de desembre, pel qual s'estableixen els ensenyaments mínims de l'educació primària; la Llei 3/1986, de 29 d'abril, de normalització lingüística; el Decret 927/1997, de 4 de juliol, que regula l'ensenyament de i en llengua catalana, pròpia de les Illes Balears, en tots els centres docents no universitaris i l'Ordre de 12 de maig de 1998 que regula l'ús de la llengua catalana, pròpia de les Illes Balears, com a llengua de l'ensenyament en els centres docents no universitaris.

El contingut del projecte ve distribuït de la següent manera:

Preàmbul

Article 1: Objecte i àmbit d'aplicació.

Article 2: Principis generals.

Article 3: Finalitats.

Article 4: Objectius.

Article 5: La llengua catalana com a llengua de l'ensenyament i la comunicació.

Article 6: Àrees de coneixement.

Article 7: Currículum.

Article 8: Competències bàsiques.

Article 9: Horari.

Article 10: Programacions didàctiques.

Article 11: Tutoria i cicles.

Article 12: Avaluació.

Article 13: Promoció.

Article 14: Informe d'aprenentatge.

Article 15: Atenció a la diversitat.

Article 16: Autonomia dels centres.

Article 17: Avaluació del diagnòstic.

Article 18: Cooperació amb els pares, mares o tutors.

Article 19: Coordinació amb l'educació infantil i l'educació secundària obligatòria.

Disposició addicional primera: Ensenyament de religió.

Disposició transitòria única: Vigència del decret 67/2001 de 4 de maig pel qual s'estableix el currículum de l'educació primària a les Illes Balears.

Disposició derogatòria única.

Disposició final primera: Desenvolupament.

Disposició final segona: Entrada en vigor.

Annex I: que conté el currículum de les diferents àrees de l'educació primària.

Annex II: Distribució de l'horari lectiu setmanal.

4. CONSIDERACIONS I RECOMANACIONS GENERALS.

El Consell Escolar de les Illes Balears manifesta a la Conselleria d'Educació i Cultura:

a/ La determinació dels ensenyaments mínims per part del MEC i el desenvolupament curricular per la Conselleria d'Educació i Cultura hauria de permetre major autonomia i participació als centres i al professorat per configurar el currículum de l'etapa, adaptat a la realitat del seu entorn i del seu alumnat.

b/ Es troben a faltar referències a alguns apartats al text articulat: materials curriculars i didàctic, projectes d'investigació i innovació educatives, formació del professorat, principis metodològics de l'etapa.

c/ El Consell Escolar vol trametre la recomanació que per a la millora de l'aplicació del currículum de l'Educació primària cal incloure :

- Dotacions d'orientadors, PT i AL a tots els centres d'Educació Infantil i Primària.
- Mesures per consolidar els equips de cicle, on tant el professorat tutor com l'especialista intervinguin en un reduït nombre de grups.
- Dotació de personal d'administració i serveis a les escoles públiques.

d/ El CEIB expressa el suport a un model d'escola que eduqui sense cap tipus de dogmes, en valors humanistes i universals, en la pluralitat i en el respecte als drets humans, en l'assumpció de la diferència i de la diversitat i en els valors ètics, no sexistes i democràtics. Una escola on els infants i joves no poden ser segregats en funció de les creences o conviccions morals de les seves famílies.

No és adequat que s'obligui a l'alumnat que no vol rebre ensenyaments de religió a adaptar-se a l'horari i exigències dels qui desitgen aquests ensenyaments en l'horari lectiu.

La història crítica de les religions ha d'estudiar-se incorporat al currículum general i per a tot l'alumnat...

5. CONSIDERACIONS I PROPOSTES SOBRE L'ARTICULAT.

Article 2. Principis generals.

- a) A l'apartat 4 suprimir la paraula “**totes**” de la primera línia.
L'apartat quedaria:

“a) En les situacions educatives de l'àmbit escolar han d'estar implícits els valors que sustenten l'educació per la democràcia.....”

- b) Afegir un nou apartat amb la següent redacció.

“7. L'educació primària mantindrà la coherència amb l'educació infantil i amb l'educació secundària obligatòria, garantint la coordinació entre les etapes, per tal d'assegurar una transició adequada de l'alumnat entre etapes i facilitar la continuïtat del seu procés educatiu.”

Article 4. Objectius.

Es proposa:

- a) Afegir a l'apartat j) darrera de pertinença, **“a l'àmbit cultural i lingüístic català”**.

“j) Conèixer, valorar i respectar els aspectes bàsics de la cultura i la història, el patrimoni artístic i cultural, especialment els corresponents a les Illes Balears i els dels altres territoris de parla catalana, reforçant així el sentiment de pertinença a l'àmbit cultural i lingüístic català com un drets dels pobles i dels individus.”

- b) Modificar l'apartat s) quedaria redactat de la següent manera:

“s) Adquirir els element bàsics d'una correcta educació vial i actituds de respecte que incideixin en la prevenció d'accidents de trànsit.”

Article 5. La llengua catalana com a llengua de l'ensenyament i la comunicació.

Es proposa :

- a) Afegir a l'apartat 2 ***“La”i entre serà utilitzada com a llengua de l'ensenyament.***

“2. La llengua catalana, pròpia de les Illes Balears, serà utilitzada com la llengua de l'ensenyament, l'aprenentatge i la comunicació amb la finalitat que, en acabar aquesta etapa l'alumnat tenguí una competència que li permeti comunicar-se amb els altres alumnes i amb el professorat i, en iniciar l'educació secundària obligatòria, pugui seguir les matèries corresponents impartides en aquesta llengua.”

- b) Es proposa afegir un apartat que reculli els següents aspectes:

“3.Tots els centres han d'elaborar, com a part del projecte educatiu, un projecte lingüístic propi que serà aprovat per el Consell Escolar de cada centre, després d'un debat previ de tota la comunitat educativa, en que adaptaran aquests principis generals i la normativa a la realitat sociolingüística de l'entorn.

En el projecte educatiu els centres preveuran l'acollida personalitzada de l'alumnat nouvingut. En el projecte lingüístic es fixaran criteris perquè aquest alumnat pugui continuar, o iniciar si escau, el procés d'aprenentatge de la llengua catalana i de la llengua castellana.”

Article 8. Competències bàsiques.

Substituir de l'apartat a) Competència en comunicació lingüística per:

- a) Competència comunicativa.**

Article 9. Horari.

Suprimir l'apartat 3.

“Els centres docents podran ampliar l'horari escolar en els termes que estableixi la Conselleria d'Educació i Cultura”.

Article 11. Tutoria i cicles.

a) Es considera que s'hauria de precisar la funció tutorial de tot el professorat tal i com queda establert als apartats "c" i "e" de l'article 91 de la Llei Orgànica 2/2006, de 3 de maig d'educació que diuen:

- c) **La tutoria dels alumnes la direcció, i l'orientació del seu aprenentatge i el suport en el seu procés educatiu, en col·laboració amb les famílies.**
- e) **L'atenció al desenvolupament intel·lectual, afectiu, psicomotriu, social i moral de l'alumnat.**

b) Afegir a l'apartat 2 "L'equip directiu farà que el tutor o tutora sigui el mateix al llarg del cada cicle".

c) Fusionar l'apartat 7 amb el 2

Quedaria redactat de la següent manera:

"2. Cada grup d'alumnes ha de tenir un mestre com a tutor, nomenat pel director del centre. Aquest tutor o tutora ha d'ésser el mateix al llarg de cada cicle, la continuïtat del professorat amb el mateix grup s'ha d'afavorir especialment en el primer cicle...;"

d) Es considera que per poder assolir els aspectes que es contemplen a la segona part de l'apartat 2, necessiten per part de la Conselleria d'Educació i cultura un important suport a l'acció tutorial i per tant s'hauran d'aportar els recursos necessaris i formar al professorat

e) Afegir al final de l'apartat 3 el següent:

3. El mestre tutor mantindrà una relació permanent amb la família, a fi de facilitar l'exercici dels drets reconeguts en l'article 4.1. d) i g) de la Llei Orgànica 8/1985, de 3 de juliol, reguladora del Dret a l'Educació.

"L'acció tutorial ha de contribuir al desenvolupament d'una dinàmica positiva en el grup classe i en la implicació de l'alumnat i les seves famílies en la dinàmica del centre."

f) Afegir a l'apartat 4 el següent:

5. Tot el conjunt de mestres que intervenen en un grup d'alumnes, amb la coordinació del tutor o tutora responsable del grup, n'ha d'exercir l'acció tutorial. *"Es promouran el desenvolupament de fórmules de tutoria compartida i personalitzada que possibilitin un assessorament individualitzat i estable al llarg de l'etapa."*

g) Afegir a l'apartat 6 el següent:

6. L'equip de cycle està constituït pel mestre tutor de cada grup i els mestres especialistes que cobreixin les diferents àrees del currículum i les necessitats de l'alumnat. Ha de desenvolupar el treball de manera que garanteixi la necessària unitat de programació i d'avaluació.

“Els equips de cycle tindran les funcions següents:

Fer el seguiment global de l'alumnat del grup i establir les mesures necessàries per a la millora de l'aprenentatge, d'acord amb el projecte educatiu de centre.

Fer col·legiadament l'avaluació de l'alumnat, d'acord amb la normativa establerta i amb el projecte educatiu del centre, i adoptar les decisions de promoció corresponents.

Qualsevol altra funció que estableixi la Conselleria d'Educació i Cultura o es determinin en el pla d'orientació i acció tutorial del centre.

Els equips de cycle col·laboraran per a prevenir els problemes d'aprenentatge que puguin presentar-se i compartiran tota la informació que sigui necessària per treballar de manera coordinada en el compliment de les seves funcions. Amb aquesta finalitat, s'han de planificar, dins del període de permanència del professorat en el centre, horaris específics per a les reunions de coordinació.”

Article 12. Avaluació.

Es proposa afegir un nou apartat :

“6. Els pares i mares o tutors legals han de conèixer la situació acadèmica de l'alumne i les decisions relatives al procés seguit per l'alumne, així com el seu progrés educatiu.”

Article 15. Atenció a la diversitat.

a) Es considera que el tractament de l'atenció a la diversitat, tant en aquest projecte de decret com en el d'ordenació general, es centra casi exclusivament en les característiques individuals de l'alumnat i no en les característiques globals del centre o de la zona. La LOE a l'article 80 diu que *les administracions públiques han de desenvolupar accions de caràcter compensatori en relació amb les persones, grups i àmbits territorials que estiguin en situacions desfavorables*”; a l'article 81.2. *Correspon a les administracions educatives adoptar mesures singulars en els centres escolars o zones geogràfiques on sigui necessària una intervenció educativa compensatòria.* i a l'article 112 , *Els centres que escolaritzin alumnat amb necessitat específica de suport educatiu, en una proporció superior a l'establerta amb caràcter general o per la zona en la qual s'ubiquin, han de rebre els recursos complementaris necessaris per atendre adequadament*

aquest alumnat. A totes aquestes descripcions és el centre l'objectiu de l'atenció compensatòria.

Les mesures correctores dels dèficits d'origen de l'alumnat d'aquests centres haurien de tenir present ambdós factors i hauria de tractar-se, doncs, de mesures diferenciades i complementàries.

b) Es proposa afegir les mesures d'atenció a la diversitat que s'esmenten al projecte de decret d'ordenació general.

“8. Els centres docents, a la planificació d'atenció a la diversitat, a més de les adaptacions curriculars, han d'adoptar entre d'altres mesures, els agrupaments flexible, el suport en grups ordinaris, els desdoblaments de grup, les mesures de reforç, i altres programes de tractaments personalitzat per a l'alumnat amb necessitat específica de suport educatiu.”

c) Es proposa modificar “els alumnes de necessitats educatives especials per **alumnat amb necessitat específica de suport educatiu**” al final del apartat 3. Quedaria

“La Conselleria d'Educació i Cultura ha d'escolaritzar l'alumnat amb necessitat específica de suport educatiu fent una distribució equilibrada entre els centres de cada zona sostinguts amb fons públics.”

d) Es proposen afegir dos apartats amb el següent redactat:

“9. La Conselleria d'Educació i Cultura fomentarà la reducció del nombre d'alumnes per aula i la limitació del nombre màxim d'alumnes i grups que ha d'atendre cada professor/a.”

“10. La Conselleria d'Educació i Cultura establirà els procediments i garantirà els recursos adients per a la identificació primerenca de les necessitats educatives de l'alumnat en aquesta etapa. L'Administració educativa concretarà els procediments i recursos en el desenvolupament normatiu d'aquest decret.”

Article 16. Autonomia de centres.

a) Es proposa afegir un apartat amb el següent redactat:

“5. La participació efectiva de tota la comunitat educativa en la organització i gestió del centre educatiu serà el principi inspirador que permetrà i garantirà l'autonomia dels centres.”

Article 17. Avaluació de diagnòstic.

a) Es proposa afegir al final de l'apartat 1 el següent, quedaria redactat:

“1. L'avaluació de diagnòstic, regulada en l'article 21 de la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació, que realitzaran tots els alumnes al finalitzar el segon cicle de l'educació primària, no tindrà efectes acadèmics, tindrà caràcter formatiu per als centres, i informatiu per a les famílies i per al conjunt de la comunitat educativa. *En cap cas, els resultats d'aquestes avaluacions poden ser utilitzades per l'establiment de classificacions dels centres.*”

b) Es proposa afegir a l'apartat 3: “Els centres i l'Administració utilitzaran...” quedaria redactat:

“3. Els centres i l'Administració utilitzaran els resultats d'aquestes avaluacions per a, entre altres fins, organitzar, en el tercer cicle de l'educació primària, les mesures de reforç per als alumnes que les requereixin, dirigides a garantir que tot l'alumnat assoleixi les corresponents competències bàsiques. Així mateix, aquests resultats permetran, juntament amb l'avaluació dels processos d'ensenyament i la pràctica docent, analitzar, valorar i reorientar, si escau, les actuacions desenvolupades en els dos primer cicles de l'etapa.”

Article 19. Coordinació amb l'educació infantil i l'educació secundària obligatòria.

Es considera que per garantir aquesta coordinació a les disposicions que desenvolupin aquest decret la Conselleria d'Educació i Cultura ha de preveure els temps, espais i qualsevol altre aspecte necessari per fer efectiva aquesta coordinació.

6. CONSIDERACIONS I PROPOSTES SOBRE L'ANNEX I: CURRÍCULUM DE LES ÀREES DE L'EDUCACIÓ PRIMÀRIA.

Analitzat l'Annex I d'aquest projecte de decret considerem convenient fer les següents consideracions:

Consideracions Prèvies:

a) La Conselleria d'Educació i Cultura a diverses àrees de coneixement compreses en aquesta etapa de primària s'ha limitat fonamentalment a traduir el text introductor i justificatiu que figura al "REAL DECRETO 1513/2006, de 7 de diciembre, por el que se establecen las enseñanzas mínimas de la Educación Primaria", tot afegint, a continuació, un conjunt d'objectius, continguts i criteris d'avaluació que en alguns casos (vegi's l'àrea de matemàtiques) van per sota de la cota mínima establerta per el susdit decret de mínims estatal.

b) Revisar els continguts de les àrees, comprovant que s'adaptin al REAL DECRETO de 1513/2006, de 7 de desembre, pel qual s'estableixen els ensenyaments mínims de l'Educació Primària.

Primer :

a) Amb l'aprovació de la LOE s'incorpora al sistema educatiu de l'Estat espanyol un canvi important – ja implantat a molts de països del nostre entorn- amb la incorporació de les competències essencials en la planificació curricular, superant així sistemes d'acumulació de coneixements sovint incompatibles amb les capacitats de l'alumnat. L'educació basada en competències permet aplicar metodologies superadores dels continguts i per tant basades en l'aprenentatge de l'alumnat ja que impliquen l'adquisició per part d'aquest dels sabers i del saber fer corresponent.

D'acord amb això i a partir de la LOE i el seu desenvolupament entenem que el currículum que ha de facilitar l'administració educativa al professorat ha d'arribar a definir explícitament les competències terminals que s'han d'exigir al finalitzar un curs, un cicle o una etapa educativa i aquest fet sens dubte ha de condicionar el model de programació didàctica del centre i el que finalment realitzarà el professor per al seu grup d'alumnes.

De fet l'article 6.2. (Capítol 3. "Currículum ") de la LOE especifica que: ***"Amb la finalitat d'assegurar una formació comuna i garantir la validesa dels títols corresponents, el Govern ha de fixar, en relació amb els objectius, competències bàsiques, continguts i criteris d'avaluació, els aspectes bàsics del currículum que constitueixin els ensenyaments mínims a què es refereix la disposició addicional primera, apartat 2, lletra c), de la Llei orgànica 8/1985, de 3 de juliol, reguladora del dret a la educació"***.

Per altra banda el preàmbul del Reial Decret que estableix els ensenyaments mínims de l'educació primària s'especifica que:

“Las competencias básicas, que se incorporan por primera vez a las enseñanzas mínimas, permiten identificar aquellos aprendizajes que se consideran imprescindibles desde un planteamiento integrador y orientador a la aplicación de los saberes adquiridos. Su logro deberá capacitar a los alumnos y alumnas para su realización personal, el ejercicio de la ciudadanía activa, la incorporación a la vida adulta de manera satisfactoria y el desarrollo de un aprendizaje permanente a lo largo de la vida.”

D'acord amb això entenem que la concreció del currículum que fa la Comunitat Autònoma és on s'ha de posar de manifest, en primer terme, a nivell curricular les competències essencials, facilitant així el canvi metodològic i didàctic que l'esperit de la LOE espera que els docents realitzin a les escoles.

De fet sembla que el Reial Decret que estableix els ensenyaments mínims també ho entén així quan en l'article dedicat a les “competencias básicas” diu: ***“Los currículos establecidos por las administraciones educativas y la concreción de los mismos que los centros realicen en sus proyectos educativos se orientarán, así mismo, a facilitar el desarrollo de dichas competencias”***

b) Si bé es cert que el canvi experimentat en la planificació educativa i que es materialitza a la LOE es focalitza cap a “l'assoliment de les competències bàsiques de cada una de les etapes i en el desenvolupament de totes les capacitats personals”, també és cert que aquest canvi, tot i que es veu reflexat en el Decret de Currículum, no es veu materialitzat en l'annex 1 on s'estableix el currículum de les diferents àrees.

A nivell de competències bàsiques, el currículum que es presenta, lluny de “facilitar el desarrollo de dichas competencias”, al nostre entendre, es limita a fer una adaptació del que es presenta en el Decret de Mínims del MEC en un apartat previ a la formulació d'objectius i anomenat “Contribució de l'àrea al desenvolupament de les competències bàsiques”, per tant les limita enlloc d'engrandir-ne les possibilitats.

c) Creiem que el fort impuls polític donat al nou model educatiu basat en competències no té continuació en el desenvolupament del currículum de les distintes àrees de primària del decret que es presenta. Aquest fet pot suposar que les competències essencials siguin considerades com a elements decoratius del currículum, que es perdi l'oportunitat de realitzar una important i necessària transformació en el nostre sistema educatiu i que es continuïn aplicant models que:

- Es focalitzen més en els coneixements que en les capacitats.
- Dificulten l'apropament i la connexió amb la realitat més propera.

- Posen traves a la flexibilitat necessària per a fer front a les necessitats educatives d'un món en constant canvi.
- Es basen en models mecanicistes que sovint s'obliden dels alumnes com a persones.

D'acord amb aquestes consideracions proposam **que l'annex 1 sigui revisat globalment incorporant de forma clara i decidida les competències bàsiques en el model curricular de les Illes Balears culminant així el canvi iniciat a nivell d'Estat amb l'aprovació de la LOE.**

Segon

Es creu convenient que, **una vegada s'introdueixin de forma clara les competències essencials en el currículum, es revisin en profunditat els criteris d'avaluació i de promoció.** Actualment aquests criteris no estan redactats en funció de les competències bàsiques, tot i que segons el decret i la legislació vigent és cap a on s'ha de focalitzar el procés d'ensenyament-aprenentatge.

Tercer

Proposam **que el currículum de cada àrea**, una vegada que es redacti de nou, **continguin un apartat de metodologia.** Aquest apartat permetrà introduir els canvis metodològics necessaris del nou model d'ensenyament-aprenentatge basat en competències, el qual serà sens dubte el punt de partida d'un procés formatiu (per al professorat) i organitzatiu (per als centres) que haurà de garantir que aquest canvi sigui una realitat i no unes simples utopies legislatives.

En les propostes metodològiques no hi sol haver tampoc un apartat d'adaptació curricular, el qual consideram molt adient. És necessari que s'aportin més idees als mestres perquè facin adaptacions curriculars a aquells alumnes que ho necessiten –i el fet de fer-ne és una realitat a les aules de la nostra societat actual donada la diversitat existent-.

LLENGUA CATALANA I LITERATURA.

Introducció

a) Es proposa a la pàgina 2, segon paràgraf, línies 4 i 5; on diu “ ..i l'enfocament metodològic comú per a totes les llengües (i també per a cada una en particular)” treure el parèntesi i afegir ***així com*** i a la pàgina 2, segon paràgraf, línia 7: suprimir “segons sigui la L1, L2 o L3 de l'alumnat. Quedaria redactat.

Per fer un tractament integrat en el centre docent, el professorat ha d'adoptar uns criteris comuns i compartits: consideració de la llengua com a objecte d'aprenentatge, coneixement dels principis globals que regulen l'adquisició i l'aprenentatge de llengües, i l'enfocament metodològic comú per a totes les llengües, *així com* per a cada una en particular. A partir d'aquests criteris comuns s'establirà un tractament diferenciat per a les llengües que s'imparteixen, d'acord amb l'estatus sociolingüístic....

b) Es proposa a la pàgina 2, tercer paràgraf, des del final de línia 3: suprimir i modificar.

“A més s'ha de contemplar una diversificació del tractament d'aquest ús vehicular, especialment quan es tracta d'una llengua estrangera , en els continguts específics de les àrees no lingüístiques han d'ésser vehiculats a través d'una llengua en la qual l'alumnat no tengui una competència idèntica a aquella que posseeixen en la primera llengua . El tractament metodològic ha de contemplar aquesta situació: l'anomenat ús vehicular protegit”

Quedaria:

Respecte a l'aplicació del tractament integrat de les llengües i els continguts, és necessària una perspectiva unitària sobre quins són els continguts lingüístics que s'han d'assolir mitjançant l'ús vehicular de les llengües. “*Al mateix temps caldrà articular les mesures necessàries per a la distribució de l'ús de vehicular de les diferents llengües entre els continguts de les àrees no lingüístic, d'acord amb el projecte lingüístic de cada centre*”.

c) A la pàgina 3, primer paràgraf, es proposa la seva modificació i supressió; hauria de quedar redactat així:

“Quant a la metodologia, cal tenir en compte que les llengües s’aprenen en l’ús social, en les necessitats de comunicació, pel que cal dissenyar situacions d’aprenentatge reals, on es faci necessari l’ús de les estratègies lingüístiques, tant de les assolides com de les que es trobin en procés d’aprenentatge, així com del seu ús reflexiu.

S’ha de tenir en compte la realitat social, lingüística i cultural de la nostra societat, això fa necessari, no només un ensenyament integrat de les llengües, sinó des de la transversalitat en la resta d’àrees curriculars.”

d) Pàgina 4, primer paràgraf, línia 9: canviar “els materials” per “**dels recursos**”. Quedaria :

Per afavorir aquest procés, són d’una importància cabdal tant el paper del professorat com *dels recursos* que s’utilitzen.

Objectius Generals

a) Al punt 3 afegir “utilitzar les **destreses lingüístiques** bàsiques de la llengua **catalana**. El redactat quedaria:

“3. Utilitzar les *destreses lingüístiques* bàsiques de la *llengua catalana* de manera eficaç: escoltar, parlar, llegir, escriure i conversar com instrument per a l’adquisició de tècniques: discussió, observació, documentació, esquema, guió, resum, notes... que facilitin nous aprenentatges en les diferents àrees del currículum.”

Continguts

Primer Cicle

Bloc II. Llegir i escriure

Comprensió de texts escrits

a) Al punt 6; afegir “**les obres dels escriptors en llengua catalana de les Illes Balears i els de llengua catalana en general**”. El redactat quedaria:

6. Introducció al coneixement funcional dels elements bàsics dels discursos narratius, poètics i teatrals, seguint com a punt de referència “*les obres dels escriptors en llengua catalana de les Illes Balears i els de llengua catalana en general*”.

Bloc III. Educació literària

b) Al punt 3, després de “literatura”, afegir “pròpia”

“3. Ús de la biblioteca d’aula, del centre i de la biblioteca pública on s’han de tenir molt presents els documents videogràfics i sonors com a mitjà d’aproximació a la literatura *pròpia*.”

Segon Cicle

Criteris d’Avaluació

a) Al punt 5, on diu “Conèixer la diversitat **sociolingüística** de la Comunitat Autònoma de la Illes Balears i d’Espanya” canviar Espanya per *Estat espanyol*. Quedaria:

5. Conèixer la diversitat *sociolingüística* de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears i de *l’Estat espanyol*.

Tercer Cicle

Bloc IV. Coneixement de la llengua

a) Al punt 21, on diu “coneixement de les llengües d’Espanya” **canviar** Espanya per l’Estat espanyol. Quedaria redactat:

“21. Coneixements de les llengües *de l’Estat espanyol*, la seva localització a les diferents comunitats autònomes, i valoració positiva d’aquesta riquesa lingüística, evitant els prejudicis sobre les llengües i els seus parlants.”

LLENGUA ESTRANGERA.

Consideracions generals

En el decret del currículum anterior s'introdueix de manera obligatòria l'anglès a segon cicle de Primària, és a dir, a tercer de Primària, moment en el qual els alumnes tenen assolida la lectoescriptura. Aquest fet és molt important en quan parlem de la introducció de la llengua estrangera a nivell escrit i per això, no es discutible que s'estableixin els continguts i objectius en el bloc escrit ja d'entrada.

Difícilment els objectius amb llengua anglesa es podran assolir, mentre les aules no estiguin desdoblades i no es contempli un suport per a la llengua anglesa a tots aquells alumnes amb dificultats.

Però en el nou decret de currículum aquest fet varia notablement ja que s'inicia la llengua estrangera a primer de Primària, moment en el qual els alumnes comencen la lectoescriptura, almenys, de manera sistemàtica i amb l'objectiu clar d'assolir –la. El fet és una vegada més, decisiu per al tractament de la llengua estrangera i la decisió d'iniciar o no el bloc escrit en anglès és una qüestió purament metodològica. Per tant, des del nostre punt de vista, el tractament del bloc escrit en el decret de currículum no hauria de ser prescriptiu com sembla que és ara.

Creiem que la introducció de la llengua escrita abans de l'assoliment de la lectoescriptura pot interferir, en alguns casos, en l'assoliment de la pronunciació i entonació de l'anglès.

En realitat, com ja hem dit, es tracta d'una qüestió purament metodològica –hi ha autors, que clarament diuen que no és un problema, la introducció de la llengua escrita al mateix moment que la llengua oral-. Per això proposam que l'anglès es treballi preferentment de forma oral al primer cicle de primària, sempre en el marc de l'ensenyament global de la lectoescriptura. D'aquesta manera es donaria autonomia al centre per aplicar la solució que consideri més adient en cada cas.

Introducció

a) Al Bloc I, a la línia set, després de "jocs" cal afegir **"de cançons"** a la línia nou on diu "els discursos" cal afegir entre comes **"que han de ser molt lúdics"**. Quedaria redactat de la següent manera:

“El model esmentat ha de recollir la varietat de discursos, expressions usuals, matisos fonètics i prosòdics propis de les diferents situacions reals de comunicació, amb el suport d’ajuts visuals, de mímica, de jocs, *de cançons*, d’escenificacions, d’objectes de l’entorn, dels mitjans audiovisuals convencionals i de les tecnologies de la informació i la comunicació. Els discursos *que han de ser molt lúdics* utilitzats a l’aula són alhora vehicle i objecte d’aprenentatge, per això, el currículum atén tant el coneixement dels elements lingüístics com la capacitat d’emprar-los per accomplir tasques comunicatives.”

Objectius

a) Incloure dos nous objectius:

“10. Desenvolupar l’interès i fer que els infants gaudeixin de l’aprenentatge de la llengua estrangera en un ambient divertit i lúdic.”

“11. Estimular la creativitat i la imaginació dels infants perquè siguin capaços de comunicar-se dins l’aula.”

Primer Cicle

Criteris d’Avaluació

a) Afegir al final del punt 3. ***“Reproduir cançons i escenificacions preparades dins l’aula”***

Quedaria el redactat següent:

“3. Escriure paraules i expressions utilitzades oralment o conegudes per l’alumne a partir de models i amb una finalitat específica. ***Reproduir cançons i escenificacions preparades abans dins l’aula.***”

Segon Cicle

Criteris d’Avaluació

a) Afegir al punt 5 després de “comunicatius significatius” ***“com les escenificacions i activitats...”***

Quedaria el redactat següent:

“5. Utilitzar formes i estructures pròpies de la llengua estrangera que continguin aspectes sonors, rítmics, d’accentuació i entonació en diferents contextos comunicatius significatius ***com les escenificacions i activitats*** de lectura en veu alta i on participin oralment de forma activa.”

CONeixement del medi natural, social i cultural

- Proposam canviar Espanya per Estat espanyol.

LLENGUA CASTELLANA I LITERATURA

- Proposam canviar Espanya per Estat Espanyol-

EDUCACIÓ PER A LA CIUTADANIA I ELS DRETS HUMANS

Consideracions generals:

L'educació democràtica i cívica té un component eminentment vivencial que implica la necessitat de viure la democràcia tant en els centres com en tots els àmbits de la vida, reduir l'educació per a la ciutadania a una simple assignatura pot significar en la pràctica buidar de contingut la necessària implicació de totes les àrees, del centre i de la comunitat educativa en la construcció de models democràtics, tant en les aules com en la gestió i participació en els centres educatius.

Per potenciar una educació ciutadana des de les vivències, la participació (entesa com implicació a partir de la presa de decisions) i la gestió democràtica dels centres, cal crear espais i temps que possibilitin la reflexió i el treball en equip, generant dinàmiques de formació del professorat dins d'un marc respectuós amb l'autonomia organitzativa i pedagògica dels centres. Aquesta formació del professorat ha de ser una estratègia bàsica per afavorir el disseny i la realització d'accions i projectes que facin dels centres un espai de vida i pràctica democràtica fomentant una educació en i per a la ciutadania. Els valors i les pràctiques democràtiques s'aprenen exercint-les i practicant-les en contextos reals de vida i treball.

7. CONSIDERACIÓ FINAL

El Consell Escolar de les Illes Balears, reunit en sessió plenària, en caràcter ordinari, el 29 de febrer de 2008, aprovà, **per majoria absoluta** dels consellers i conselleres presents en el moment de la votació, aquest informe 02/2008. El resultat de la votació va ser de **29 vots a favor, 6 vots en contra i 4 en blanc**, la qual cosa faig constar als efectes del que estableix l'article 6 de la Llei de consells escolars de les Illes Balears.

Palma, 4 de març de 2008

El secretari del CEIB
Mateu Tomàs Humbert

El president del CEIB
Pere Carrió Villalonga